

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Bijeenkomst WAMM en NVP
9-9-2019
Johan Versteegen
arts infectieziektebestrijding

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

(potentiële) Belangenverstremgeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Geen
• Sponsoring of onderzoeksgeld • Honorarium of andere (financiële) vergoeding • Aandeelhouder • Andere relatie, namelijk	• Geen • Geen • Geen • Geen

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Inhoud

- Vooraf
- Algemeen
- Diverse voorbeelden van meldingen/vragen
- Afsluiting

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Algemeen

- Meldingsplicht
 - Meeste parasieten niet meldingsplichtig
 - in het verleden: scabiës

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Meldingsplichtige ziekten: A-ziekten

- MERS-CoV
- Pokken
- Polio
- SARS
- Virale hemorrhagische koorts - arenavirussen
- Virale hemorrhagische koorts - filovirussen
- Virale hemorrhagische koorts - krim-congokoorts

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Meldingsplichtige ziekten: B-1 ziekten

- Difterie
- Influenza van dierlijke oorsprong
- Pest
- Rabiës
- Tuberculose

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Meldingsplichtige ziekten: B-2 ziekten

- Buiktyfus
- Cholera
- Groep A-streptokokkeninfectie
- Hepatitis A
- Hepatitis B
- Hepatitis C
- Kinkhoest
- Mazelen
- Paratyfus
- Rodehond
- Salmonellose
- Shigatoxineproducerende E.coli (STEC)-infectie
- Shigellose

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Meldingsplichtige ziekten: C ziekten

- Antrax
- Bof
- Botulisme
- BRMO. Bijzonder resistente micro-organismen (BRMO), in het bijzonder carbapenemaseproducerende Enterobacteriaceae (CPE)
- Brucellose
- Creutzfeldt-Jakob, ziekte van
- Gele koorts
- Haemophilus influenzae type b-infectie
- Hantavirusinfectie
- Legionellose
- Leptospirose
- Listeriose
- Malaria
- Meningokokken-meningitis en -sepsis
- Pneumokokkenziekte (invasief)
- Psittacose
- Q-koorts
- Staphylococcus aureus-infecties inclusief MRSA-infecties en -dragerschap
- Tetanus
- Trichinellose
- Tularemie
- Westnijlvirusinfectie
- Zikavirusinfectie

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Meldingsplichtige ziekten: C ziekten

- Antrax
- Bof
- Botulisme
- BRMO. Bijzonder resistente micro-organismen (BRMO), in het bijzonder carbapenemaseproducerende Enterobacteriaceae (CPE)
- Brucellose
- Creutzfeldt-Jakob, ziekte van
- Gele koorts
- Haemophilus influenzae type b-infectie
- Hantavirusinfectie
- Legionellose
- Leptospirose
- Listeriose
- **Malaria**
- Meningokokken-meningitis en -sepsis
- Pneumokokkenziekte (invasief)
- Psittacose
- Q-koorts
- Staphylococcus aureus-infecties inclusief MRSA-infecties en -dragerschap
- Tetanus
- **Trichinellose**
- Tularemie
- Westnijlvirusinfectie
- Zikavirusinfectie

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Algemeen

- Meldingsplicht
 - Meeste parasieten niet meldingsplichtig
 - in het verleden: scabiës
 - Wel meldingsplichtig
 - **malaria**
 - **trichinellose**
 - artikel 26 WPG (Wet Publieke Gezondheid)

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Artikel 26

- Het **hoofd van een instelling** waar voor infectieziekten kwetsbare populaties verblijven of samenkomen voor een of meer dagdelen per etmaal, **stelt de gemeentelijke gezondheidsdienst** van de gemeente waarin de instelling gelegen is, op de **hoogte van het optreden van een ongewoon aantal ziekten met maag- en darmaandoeningen, geelzucht, huidaandoeningen of andere ernstige aandoeningen** van vermoedelijk infectieuze aard in de desbetreffende populatie of bij het begeleidend of verzorgend personeel.

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Aantallen meldingen/vragen over parasieten

- Bijna alle meldingen: scabiës
- Top 2 overige meldingen: teken en bedwantsen
- Andere vragen: af en toe

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Casus

- Vrouw, 30 jaar oud, staat aan de balie van de GGD
 - sinds 2 maanden toenemende jeukklachten
 - "muggenbult-achtige" plekjes op de huid
 - reist veel
 - zit midden in een verhuizing
 - heeft beestje in een potje

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Casus

- Vrouw, 30 jaar oud, staat aan de balie van de GGD
 - sinds 2 maanden toenemende jeukklachten
 - "muggenbult-achtige" plekjes op de huid
 - reist veel
 - zit midden in een verhuizing
 - heeft beestje in een potje

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Cimex lectularius (bedwants)

- toenemend probleem
 - reizen, hotelbezoek, etc.
- diagnose kan lastig zijn
 - d.d. "muggenbulten", vlooien, etc.
 - locatie, bloedvlekjes op lakens, reisgedrag, etc.
 - lichtschuw
 - verbergen zich goed
- lastig te behandelen
 - toenemende resistentie

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Cimex lectularius (bedwants)

- Vraag daklozenopvang:
- Kunnen bedwantsen hepatitis B overbrengen?

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Cimex lectularius (bedwants)

- Vraag daklozenopvang:
- Kunnen bedwantsen hepatitis B overbrengen?
- Antwoord: er zijn geen aanwijzingen dat bedwantsen hepatitis B overbrengen

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Casus

- Man, 53 jaar, sinds 1 maand toenemende jeukklachten in de schaamstreek
 - heeft een beestje gevangen in een potje
 - huisarts weet niet wat het is
 - is door huisarts verwezen naar de GGD
- beestje onder de microscoop

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

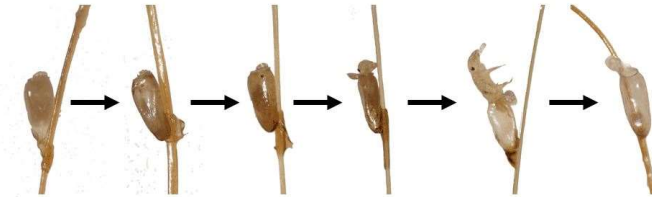
Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Phthirus pubis (schaamluis)

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Pediculus humanus capitis (hoofdluis)

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Pediculus humanus capitis (hoofdluis)

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Pediculus humanus capitis (hoofdluis)

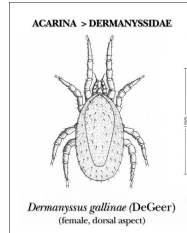
- ook op middelbare school
- behandeling
 - kammen
 - antihoofdluismiddel
 - dimeticon
 - permethrine
 - malathion
 - warme lucht

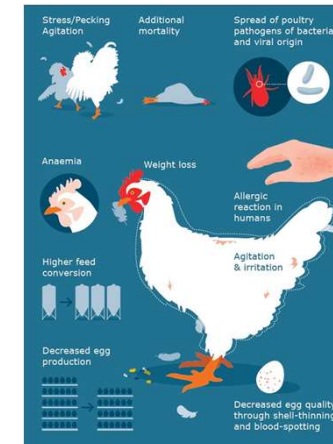
Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Dermanyssus gallinae (vogelmijt)

- ook bloedluis genoemd
- jeuk + erythematuze papels
- vogelnesten, na broedseizoen
- lichtschuw, verbergen zich overdag in kieren
- probleem voor kippenhouders: fipronil

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Enterobius vermicularis (oxyuriasis, aarsmaden)

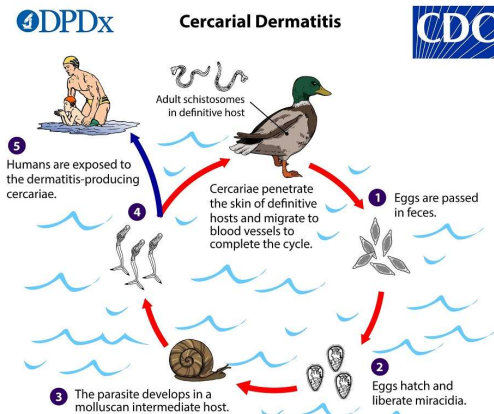
- Moeder belt
 - kinderen hebben aarsmaden en worden behandeld met mebendazol (Vermox®)
 - echter het jongste kind < 1 jaar en de huisarts wil vanwege de leeftijd geen mebendazol voorschrijven
- weet de GGD hier een oplossing voor?
 - advies: hygiënemaatregelen
 - nagels kort en schoon houden

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Casus

- Moeder belt in de zomer
 - kinderen zwemmen regelmatig in oppervlaktewater
 - klachten: rode jeukende papeltjes op de huid
- Zwimmersjeuk
 - ook genoemd: cercariën dermatitis of schistosomadermatitis

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Trichobilharzia spp. (zwemmersjeuk)

- Therapie:
 - cortisonzalf
 - antihistaminicum
- Maatregelen:
 - waarschuwborden
 - handmatig verwijderen van slakken
 - uitzetten van slakketende vis (onder andere zeelt)
 - barrière tussen zwemstrand en slakken "hot spot"

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Trichobilharzia spp. (zwemmersjeuk)

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Ixodes ricinus (schapenteek)

- Grote diversiteit vragen aan de GGD
 - tekenbeet, wat te doen?
 - vragen over de ziekte van Lyme en behandeling
 - vragen over preventie van tekenbeten

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Ixodes ricinus (schapenteek)

- Grote diversiteit vragen aan de GGD
 - tekenbeet, wat te doen?
 - vragen over de ziekte van Lyme en behandeling
 - vragen over preventie van tekenbeten
- recent: tekenencefalitis in Nederland

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Ixodes ricinus (schapenteek)

Tekenencefalitis

- Ook genoemd:
 - Frühsommer meningo-enzephalitis (FSME)
 - Tick-borne encephalitis
- Virus
- Transmissie
 - Teken
 - Ongepasteuriseerde melk

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Ixodes ricinus (schapenteek)

- Preventie tekenbeten
 - bedekkende kleding
 - op paden blijven
 - DEET
- Toekomst
 - Vaccinatie tegen tekenencefalitis????

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Ctenocephalides felis (kattenvlo)

- vlooienplaag na terugkomst vakantie of nadat een kat is wezen logeren
- weinig vragen over C. canis (hondenvlo)

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Giardia lamblia

- Bijvoorbeeld:
- Ouders bellen de GGD als bijvoorbeeld bij een kindje op het kindercentrum Giardia lamblia parasieten zijn gevonden.
- Vragen over:
 - Besmettelijkheid
 - Behandeling
 - Etc.

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Toxoplasma gondii

- Bijvoorbeeld een vraag van een zwangere aangaande het risico van een kat in huis, voedsel, etc.
- Wat doet GGD:
 - voorlichting
 - hygiëne adviezen

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Dientamoeba fragilis

- moeder van kind met chronische darmklachten belt de GGD
- haar kind en ook enkele familieleden hebben chronische darmklachten
- kind is onder behandeling van een kinderarts
- moeder heeft een alternatieve genezer (arts) gesproken en zij gaf aan dat mogelijk Dientamoeba fragilis wel eens de oorzaak zou kunnen zijn
- moeder heeft deze suggestie besproken met de kinderarts
 - kinderarts wil niet testen met als argumentatie:
 - als je D. fragilis vindt, is het maar de vraag of dit de oorzaak is
 - en als je dit micro-organisme vindt, wil de kinderarts niet behandelen, want de geneesmiddelen hiervoor zouden te gevaarlijk zijn
- Wat vindt de GGD?

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Parasitofobie - Parasietenwaan - Parasietenangst

- mensen zien beestjes of denken beestjes te zien
- strategie:
 - melding en melder serieus nemen
 - zorgvuldig onderzoek doen
 - zo nodig microscopisch onderzoek
 - samenwerken met andere zorgverleners, bijvoorbeeld de huisarts
 - zorgvuldig communiceren

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Wel beestjes, maar

Een jongeman belt:

- jacuzzi met kleine beweeglijke rode langwerpige beestjes
- jacuzzi werd al een tijdje niet gebruikt
- Gevaarlijk? Wat zijn het?

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Wel beestjes, maar geen parasieten

- Rode muggen larven
- Larven van dansmuggen (ook vedermuggen genoemd, deze steken niet!!)

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Toekomst

- meer bewoners → mensen gemiddeld dichter op elkaar
- meer resistentie (bedwantsen, scabiës?)
 - dieren: resistentie leverbot (*Fasciola hepatica*) voor triclabendazol
- meer reisgedrag
- klimaatverandering
- alternatieve kampeermogelijkheden
 - paalkamperen
- wilde planten plukken en eten
- mijn visie: parasitologie wordt in toekomst nog belangrijker

Parasieten en de GGD Wat komen we tegen?

Bedankt voor uw aandacht

Vragen?